

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kérlatok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDÉK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Iskolai év végén.

A tudomány szent házai bezárultak. Az ifjuság eleven zajgása helyébe komor csend vette magát a falak közé.

A tudomány ékesen szóló apostolai nyugodtan tekinthetnek vissza megint egy évre, lelkük nemes öntudattal telhetik be, mert ismét hiven, odaadással szolgálták az emberiség legszentebb érdekeit. A mit ők végeznek, az a munka része az istenség alkotásának. A teremtés lelke lebeg azon, mert a jövőnek alapját teremti meg azokban a szivekben, melyeknek vágya romlatlan, álmái ábrándjai tiszták, rajongása a szent, a magasztos, a fenséges iránt kibeszélhetetlen.

És mégis. A tova röppenő ifjúsággal annak vágyai, ábrándjai, rajongása is semmivé lesznek. Ébrednek helyettük mások, többé nem a régi, szent tisztaságban, ébrednek új törekvések, melyeket már a léha, lelketlen, durván anyagi kor szelleme hív létre.

Határozott igazság, hogy ennek a megdöbbentő változásnak oka nem az iskolában, illetve: nem az iskolai nevelésben keresendő.

A családi nevelés újabb szellemében rejlik minden olyan betegségnak magva, mely a haladás szárnyait megbénítja s a társadalom lépő lábai elé eleségesítő gátakat vet.

Az elvtelenség nem volna oly általános, ha téves nevelési nézetek alapján meg nem fojtának az otthon körében egyszerűen mindenkorra a fejlődő ifju önállóságát. De már a családi élet szentélyében hozzá szoktatják a gyermeket az elvakult szülők, hogy ne a saját fejével gondolkozzék. Megtanítják arra, hogy a valódi érdemet, az igazságszeretetet, a nyílt becsületességet oly tulajdonoknak tekintse, melyek miatt ha nyílt üldözés nem éri, legjobb esetben is — éhen halhat. Megtanítják arra, hogy nem a némán végzett becsületes munka lesz nyertes az élet nagy versenyén, ha-

nem a reklámmal bőven ellátott nyegleség. És a mi legrosszabb: megtanítják arra, hogy bármilyen legyen a saját érdeke, az mindig előbbre való mint a köznek legszentebb érdekei s ha ezeknek mégis történetesen szolgálatába áll, azt sohase tegye úgy, hogy ez által első sorban is ne a saját érdekeit mozdítsa elő.

Azután nézzünk egy kissé tovább. Templomaink üresek, s az otthon szellemétől áthatott ifjak is csak akkor látogatják, mikor az iskolai törvény kényszerét elkerülni nem tudják. Nem a léleknek tiszta áhitata vezérli ma a legtöbb embert az Urnak házába, ha néha el is téved oda. A vallás iránti közöny kérgével bevonta a sziveket s ez a sivár szellem örökség gyanánt száll a maradékokra alapot nyújtva a társadalom életunságának.

De eltekintve ezektől a nagy kérdésektől, elszomorító tünetek jelentkeznek más oldalról is, mind azt bizonyítják, hogy a családi nevelés irányát nálunk divatos léhaság ferdítette el. A legaprólékosabb dolgokból is élesen kéri ez a megdöbbentő tény.

Régi valóság, pl. hogy a gyermeki fogékony lélekre még azok a dalok is, nagy befolyással vannak, miket családja tagjainak ajkáról hall. Minő magasztos érzéseket ápolhat és fejleszhet a gyermekek lelkében a „Fischerin du kleine,“ „gigerli-marsch,“ „grosswardein“ még nem tudom miféle idegen hitványságok éneklésével, melyek elmémitották bűvös-bájos népdalainkat. Lám, ez csak egy vonás! Hátha valamennyit mind elé sorolnók! Tán azok ráznák fejüket leghitlenebbül, kik ha lelkiismeretük volna, leginkább éreznék magukban a bűn tudatát!

Hát mi csak azt izenjük a hazatérő ifjúságtól a szülőknek, hogy gondolják meg jól a dolgot. Az ifju lelke nem gyógyszerész edény, melyben mérget is szabad keverni. Irtsák ki családjuk köréből azt az elszomorító irányt, mely annyira uralko-

dóvá lett s neveljék övéiket úgy, a mint azt az ember méltóságos hivatása megköveteli. Csupán egészséges ép családi nevelés mellett izmosodhatik, haladhat, s alkothat fenségest és nagyot a társadalom!

—6—6.

A Bethlen-kollegium évrő ünnepe.

(1892. június 22.)

Ismét alámerült a végtelen semmisségbe, egy iskolai év, újabb lappal gazdagítván a Bethlen-kollegium évszázados történelmét. Egy év. Mily semmisség az idők örökkévalóságához képest s mégis mily nagy tényező egy-letek, társulatok, intézmények stb. életében, a midőn belevegylve az élet nagy és nemes küzdelmeibe, mindnyájan egy akarattal tör feladata vagy hivatása betöltésére. — Mint egy örökösön háborgó tenger, olyan korszakunk. Eszméket forral, gondolatokat, érzelmeket kelt, tisztáz, érlel, gyarapít s a haladás fokozatos menetén segíti az össz emberiséget végelja elérésében, mely nem lehet más mint a tökéletesség. Eszközei? . . . Igen természetesen méltók a nemes küzdelem nagyszerűségéhez, mindannyiuk a szellem erejének nyilatkozatai, s fejlődésük irányát ott nyelik hol elsőben jut az emberi elme öntudatára: a család és iskolában. Minél fejlettebbek s tökéletesek társadalmi életünk, családi és iskolai viszonyai, annál nemesebb a cél, biztosabb az eredmény.

Az emberiség nagy missziójának betöltésében tökéletesedés és tökéletesítésben alapításától kezdve fontos tényezőként szerepelt a Bethlen-kollegium is, melynek évrő ünnepe f. k. 22-én d. u. 4 órakor vette kezdetét, nagyszámú városi közönség, a kollegiumi tanárkarok s az ifjuság jelenlétében.

Az ünnepély sorrendjét a képezdei dalkar éneke nyitotta meg a mely után az ifjusági vonózenekar összhangzatos szép játéka gyönyörködteté a hallgatóságot. Legérdekesebb pontja F o g a r a s i Albert rektor-professor évrő beszéde volt, a melyből hű képet alkothatott magának kiki mindama tényezőkről, melyek a kollegium beléletének irányadására befolytat. A nagy tetszéssel fogadott rektori évrő után a thel. dalkar és gimnásiumi vegyes kar összenéke érdemel elismerést. Ezekután volt ki-vetkezett a jutalmak kiosztása. A tanárkar tűzött volt ki

TÁRCZA.

Közép-Amerika felé.

— Utirajz —

Irta: Ebergényiné Emmánuel Ida.
(Folytatás.)

Karácsony napja volt! Megszületett a Jézus Krisztus! S az atlanti tenger hullámsin a száguldó hajón buzgó imádság szállt az Ég felé.

E nagy keresztény ünnep emlékére egy nagyszámú tekintélyes spanyol társaság gazdag lakomát rendelt, melyre pár francia családdal én is meghívtam.

Az est igen kedélyesen repült tova. Az asztalokat ellepték a diszes virágcsokrok, a vacsora kitűnő ételekből, volt összeállítva, hamisítatlan pezsgő gazdag spanyol tárcára vallott. A cukorkákban ott rejtett mindnyájunk karácsonyi ajándéka az előzőeken Maitred' hotel-től.

Ez ajándék egy-egy selyempapírból készült történeti süveg volt, melyet hordoznunk kellett a bucsu percéig.

Nemsokára elértük a La Guayrát,

Itt bucsut vettünk — talán örökre — az annyira megkedvelt spanyol társaságtól, kik ugyszólvá elitjei voltak Caracsanak, hova a guayrai vasut 2 óra mulva haza vitte őket.

Sorrenbe jöttek azután Porto Cabeillo, Porto-Sevilla. Az előbbi helyen sétát tettem kis fiammal a szép sétakertben, melynek bokrait világos Oleander képezte, közepén szökőkuttal s árnyas pihenő helyekkel.

Végre innen is ágyulóvész jelezte továbbindulásunkat, s el hagyva a kikötőt, gyorsan tovább zakatolt hajónk Colon felé,

Itt a szó teljes értelmében megrohantak az indiai teherhordók, alig tudtunk keresztülhaladni köztük. Egyenesen ez állomásra siettünk s innen az angol vasuti vonat tovább repített minket Panamába.

Fáradtak voltunk már; a három héti tengeri ut, a hőség, mely néhol megsűtéssel fenyegetett s a kábitó zaj mind közre járt, vágyunk már egy vendéglő hűvös szobájában, kipihenni az ut eddigi fáradságát. S minő csalódás várt mireánk! Panama első hoteljébe óriási zsvaj zavarta meg nyugalmunkat. Az épületek, melyek itt mind deszkából vannak, belsejük papírszönyegekkel bevonva, fullasztó meleget zárnak magukba.

A zaj egyre nőtt, de reméltük, hogy az éj közeledte lecsendesíti a buzgó panyolokat.

„Vártuk, vártuk, de hiába vártuk.“ Majdnem 2—3 óráig folyt a lármá s mivel itt a hőség még nagyobb volt 4—5-kor reggel már talpon volt mindenki s ujra megcsendült a süketítő kiabálás.

Bár nem szivesen, de kénytelen voltam a jelenséget az amerikai spanyol városok jellegének felróni.

Másnap ujra sietve csomagoltunk, hogy elhagyjuk e lármás s hozzátéhetem piszkos várost, melynek levegője fullasztóvá kezdett válni.

Egy kisebb gőzhajó, az angol hajóra vitt bennünket, mely a Csendes tenger partjain várta utasait.

A „Colima“ társasága, fénye meglepett. De az ételek!

Oh uram irlgalmaz nekünk! Csupa ismeretlen angol készítmények, melyek habár változatosak is és tetszetősek a szemnek, de a gyomorra nézve soha sem olyan élvezetes, mint a francia konyha sültje, főzje.

A cabinok sokkal nagyobbak; kényelmesek, elegánsak.

A chinai szolgák tisztasága semmi kívánni valót sem hagy.

Itt nem soká utaztunk úgy, hogy ne láttunk volna száraz földet. Mindegyre érintettük az amerikai parti városokat.

Legérdekesebb volt: Korintha, honnan katona zenét hallottunk egész nap. Innen jött fel hajónkra egy kiránduló társaság gavallérok és csinos szöke, karesu amerikai hölgyekkel. Fiatal doktorunk gyorsan hozzáfogott táncdarabokat játszani s a vendégsereg sem késett fölhasználni a kedvező alkalmat, a kinek nem jutott gavallér vette barátinóját s mint egy csicseregő madársereg vidáman lejtettek virágos lenge ruhákban a salon szönyeges padozatán.

A doctor egyre játszta nekik e szép olasz dalt:

Oh drága Nápoly
Világ hazája,
Mindig mosolygrád
Ég szur árja.
Dalban foly életed,
Világ hódol neked.
Sancta Luccia,
Sancta Luccia.

Végre hazatért a táncban kifáradt kis csapat, s mi tovább mentünk hajónkkal.

Nyolcad nap a „Colima“ hosszaz zaj közt bocsátotta ki a gőzt, jelezve, hogy Amapatába érkezünk.

A kikötőben tíz hó óta nem látott férjem állt, távcsővel keresve minket.

Nem soká együtt voltunk a kis ceónakban, s a spanyol kikötő egyszerű városkájában három ajk mondott hála imát az istennek, hogy e napot reánk derűni engedte.

De ez még mingig nem volt végecsünk. Másnap délután kis gőzhajocskára ültünk, s át hajóztunk St. Lorenzoba, mely Amapatától három órára van. Innen két napon át lóháton mentünk San-Martinaig.

Ján. ev XV. 4-5. alapján irandó egyh. beszédre 18 o. é. frtot. Érkezett három pályamunka. Nyertes Bíró András IV. theologus letj.

Egyh. történelmi pályadíj volt kitűzve 35 frt a következők számára:

„Adassék elő a Jézus társasága ez rend. története alapításán kezdve eltöröltetéseig, tekintettel tanára, működésére, erkölcsi alapelveire.”

Három pályamű érkezett volt be. Mind a három kiválóan dícséretes s jutalomra méltó. Ezért tölthető meg még 40 frttal a tanárkar az eredeti p. díjat s a művek íróit, így jutalmazta: Bíró András IV. th. nyert 35 frtot. Samuel Aladár IV. th. és Szász János III. th. 20 frt. Muzsnai Miklós szintén 20 frt.

Jogtörténelmi kérdésül: „A magy. prot. egyh. a XVII. században. Szerepe Magyarországon, Erdélyben s más országok szövetségében,” volt kitűzve. Nyerte, erre a kérdésre egyedül (!) pályázott Vásárhelyi Lajos VIII. g. o.

Még volt kitűzve számos pályakérdés, de ezekről — minthogy eldöntésük a gymnasiumi diszvizsgákon jog történni — az eredmény kihirdetése elmaradt.

Szép rajzaikért jutalmat Darzi III. g. o. és Brenesán Lajos VI. g. o. Irásukért Váro Góza, Jancsó Pál. Mint egyes tórnászok jutalmat nyertek Pásztohi Ernő, Csekme Gyula, dícsérettel számosan lettek kitüntetve.

Az egyes családi és kegyes alapítók által tett ösztöndíjak kiosztása után az önképzőkori pályadíjak osztattak ki. Az általános ifjúsági körből Samuel Aladár IV. theol. 50 francot nyert szépirodalmi tanulmányáért, 10 francot Kállai István hazafias ódjáért, (lásd Osarnok.) Szakács Imre és Józsa Gyula szavallataikért. Hegyi Péter, mint az ifjabb nemzedék legszorgalmasabb tagja szintén jutalmat nyert.

A theol. önképzőkör tagjai közül is sokan lettek jutalmazva. Baczó Mózes 1 arannyal évről évről. Baczó Mózes, Tóthfalusi József verseny-szónoklataikért 1-1 arannyal. Szabad előadásáért Bíró András 1 arannyal. Az Énekek énekének műfordításáért Józsa Gyula II. 3. Tóthfalusi József, Kállai István, Pásztohi Dénes, Viski Gyula, és Samuel Aladár 1-1 arannyal lettek kitüntetve.

Moderen nyelven írott vallásos költemény csinos fordításáért Kállai István 2 aranyat nyert. Bíró András Bod Péternek „Historia Hungarorum Ecclesiatiea” etc. című munkáját nyerte, Bod P. élete és műveiről írott tanulmányáért. A tanító képezde önképzőkör által kitűzött jutalmak kiosztása után, a közönség a collegium rezes zenekar hangjai mellett elégedetten távozott.

X.

Vegyes hírek.

— A herceg-prímás nagy szívólyességgel fogadta az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület díszküldöttségét és Bethlen Gábor elnök üdvözlő beszédére a többek közt azt válaszolta, hogy kettős állásánál fogva mindent elkövet, hogy a nemzet nyelv és nemzetiségi érdekeit fejlessze, és belép ezennel az egyesület tagjai közé, — s egyelőre 1000 frtot adományoz az egyesület céljaira, a többi majd következik.

Utunk gyönyörűkutatású erdők közt vitt. Szépnek, kedvesnek, elragadóknak találtam minden e két nap alatt.

A boldog viszontlátás megannyozta a hegyeket, az erdőket és a legegyszerűbb spanyol konyhókat is. A „tortilla,” melyet kukoricából készült pépből sütnek egy kőlapon, jobban ízlett nekem itt, mint a logjobb cukor, melyet pedig finom majonerrel találtak fel a háson.

Utunkat vidám beszélgetés közt folytattuk. Nem vettem észre sem a nagy forróságot, sem a rögzött járhatatlan ösvényeket, sem az utat elzáró faágakat egészen a hű állatra bízam magam. — Mintha csak álom lett volna az elvesztettnek hitt édes együttlét.

Es most itt vagyunk mindhárman, távol a magyar hazától, távol azon hantoktól, melyek szüleimet s drága kis fiamat takarják.

De gondolatban gyakran felkeressük, mind addig míg imáinkat újra egyesíthetjük honfitársainkkal, mikor majd hazatérünk kipihenni az élet harcát az anyaföldnek édes kebelén.

Vége.

A szökevények.*)

(Vaszilij Jaksakovnak „A szibériai olombányákból” c. művéből.)

Félesztendőjénél több, hogy nem láttam napvilágot. Az idő haladását is csak a bányabiztos hivatalos helyiségben kifüggesztett fali naptárból kiserhetjük figyelemmel. Itt vonulnak el reggelenkint, a mit ép úgy nevezhetnék estének is, midőn üregeinket odahagyjuk s targoncánkkal szemlére azután dologra indulunk.

*) Ez iratok történetéről röviden volt már szó a „Közérdek” f. évi 23-ik számában.

— Áthelyezés. Megyénk főispánja Bőjte Kálmánt a verespataki járás közelebről megválasztott szolgabíráját hason minőségben, a balázsfalvi járásba helyezte át.

— Orgona hangverseny az enyedi ref. templomban Győre Béla ref. énekvezér, ki már számos helyen mutatta be magát mint igen kiváló orgonista és rendezett u. n. templomi hangversenyeket, folyó június hó 26-án délután, az isteni tisztelet végeztével, a helybeli ref. templom orgonáján is be fogja mutatni művészi orgona játékát a következő műsor mellett: I. 1) Gebet szerző Bortianszky D. 2) Andantino szerző Hajdu J. 3) Ochsén-Menuet sz. Hajdu J. 4) Choralevspiel 1693-ik évből sz. Zachan Wilh. Frid. 5) Trauermarsch Saul Oratoriumából sz. Händel. 6) Toccata Saul Oratoriumából sz. Froberger Ji J. 7) Larghetto espressivo Saul Oratoriumából sz. Berliöz Hektor. 8) Andante 1780-ik évből sz. Mozart A. W. 9) Rapsodia 1780-ik évből sz. Győre Béla. II. 10) Orgel-Concert sz. Händel. 11) Andante cantabile sz. Bethoven I. V. 12) Prestó sz. Marcelló B. 13) Andantino sz. Bach Sebastyén. 14) Adagio sz. Mozart. 15) Fuga über B—A—C—H. 16) Allegretto sz. Bethoven L. V. 17) Trauermarsch 1765-ik évből sz. Piccini Nikoló. 18) Zivatar sz. Győre Béla. — Felhívjuk a t. közönség becses figyelmét ezen igen élvezetesnek ígérkező, nálunk ezideig még szokatlan előadásra. — Beléptiédj nem lesz, hanem a templomi perselyek kilesznek téve s az azokban össze gyűlendő összeg egyrésze a ref. egyház valamely községének támogatására fog felhasználtni.

— Az olasz tannyelvű fiúmei m. kir. kereskedelmi akademiáról meleg hangú felhívást vetünk, melyben jelentkezésre hívja fel azon magyar ifjakat, kik a kereskedelmi pályán keresvén boldogulásukat, a világkereskedelemmel is megakarnak ismerkedni” mire Fiume, mint látogatott tengeri kikötő bő alkalmat nyújt. Az olasz nyelv tekintetében a követelmények csak akkorak, hogy azok a két hónapi szünidő alatt a csak magyarul tudó ifjak által is könnyen teljesíthetők, még könnyebben azok által, kik a latin vagy francia nyelvben némi ismeretekkel már bírnak. Érdeklődők a felhívás egyéb részleteit nálunk megtekinthetik.

— Erdélyrészi tenyésztés állat-kiállítás rendez Kolozsvárt 1892. augusztus hó 28. 29. és 30-án az erdélyi gazdasági egyesület állattenyésztési és kiállítási szakosztálya. A pontosan kitöltendő bejelentési ívek aug. 15-ig az erdélyi gazdasági egyesület pénztárának Kolozsvárra beküldendők.

— Szekundás ribillió. A kolozsvári unitárius főiskolában egy pár megszekundázott diák, durva kitérésre ragadtatta magát előljáróival szemben. Kis Vilmos VII. oszt. tanuló és Zófi Ödön III. éves theologus a megelőző évet dorbézolással töltte el, korán reggel berontott Kanyaró F. tanár lakására, kit szerencséjére nem találtak otthon. Ablakait betörték, butorait összerongálták. Innen a collégiumba tértek vissza és segélyesapatokat vonva magukhoz egyesült erővel Demeter Dénes gazdát döngteték el, ennél is összezúzván a kezükögyében levő tárgyakat. A lecsilapításukra oda sietett unit. püspököt tetleg nem bántalmazták, de Ulár Pál igazgatót a falhoz vágták. Végre egy márnok a fiatalság józangdolkozása részével Zófit, ki valóságban dühöngő volt, egy szobába bezárta.

Mi minden nem történt ez alatt a félesztendő alatt Raktársaink egyrésze elpusztult másrésze ott fekszik beteg az üregek mélyén, vagy a bányabörtön celláiban, a többi pedig összeesett csontvázként kocog végig naponta zörgő vasával és terhével a keményre taposott homályos utakon. Éhezünk és szomjazunk színet nélkül, mióta itt lakunk. A táplálék oly rossz és oly kevés, hogy éhségünket egyetlen egyszer sem csillapíthattuk le teljesen. Vízét is csak bizonyos szakában kaphatunk a napnak, mert a munkából eltávozuunk nem szabad; a szomjúsággal különben — ugylátézik — masfelől éhségünket akarják ellessulyozni.

Ezelőtt egy héttel megkiserlették egynehányan a szökeést. Az elkezeredés oly nagy volt, hogy a folyók közül a legkegyetlenebb mesterséges tortura veszedelmének is kitétek magokat a szabadság reményében. Pár héttel egyébről sem folyt a pihenés óráiban a beszélgetés, mint tühretetlen helyzetéről és a menekülésről. Egy másik fogoly valóságban toborzott és nem sikertelenül.

Velem Baikaliev közölte, hogy többen szökni készülnek és ezekkel egyszerre szökni akar ő is. Én nem éreztem elég erősnek magamat az utra s kimondottam lelki tájéalmak között elhatároztam, hogy maradok, Baikaliev magához vette irataimat a melyek az üregnek egyik mélyedésében voltak elrejtve s megesküdött nekem, hogy ha megszabadul, hitvesem vagy szülőim kezébe juttatja; ha pedig ezt nem teheti, módját ejti, hogy nyilvánosságra jussanak.

— Május harmadikán éjjel szándékoztam elindulni a szökevények csapatja. A bányászoknak ugyanis ezen a napon nagy dárídója volt, a melyet évről-évre tartani szoktak s a mely egész éjszaka tartani szokott. Azok a folyók, a kik már régi lakói a bányának, beszéltek, hogy ilyenkor minden ór holtárszerege issza magát és a bányatelesen felügyelet nélkül marad.

Kis Vilmos elmenekült. A rendőrség csak egy óra mulva, a rendetlenkedés lezajlása után jelent meg a hely színen.

— A marosújvári állóhid valószínűleg még ez évben vasszerkezettűvé fog átalakítani. Közúti és vasúti forgalom a tervezet szerint jövőre egy hidon lenné összpontosítva, holott jelenleg a kétféle közlekedés két külön hidon történik. A közigazgatási kijáráskor dr. Varró László a megye képviseletében az utóbbi mód fenntartása mellett nyilatkozott s e mellett s e mellett szól az akadálytalan közlekedés előnye, a másik mellett a 22 ezer forinttal kevesebb költséggel.

— Meghívó. A helybeli iparos ifjúság önképző és betegsegélyző egyesület tisztelettel meghívja minden tagját s az érdeklődőket f. évi június 26-án délelőtt 11 órakor az új város ház nagytermében tartandó rendkívüli közgyűlésre. Tárgy az 1891. évi XIV. t. c. értelmében iparos betegsegélyző egyesület alakítása s a vonatkozó szabályrendelet elfogadása. A választmány.

— Drága napszámok. Mig a közelebbi községekben a napszám ára nem változott, addig a n.-enyedi gazdák méltán panaszkodnak a mezei munkabérek szokatlan magassága miatt. Napszámok uraimk lassu mőtósággal s nem valami korán, felvonulván a forumra, néma fejbőlintással viszonzozák a gazdák alázatos üdvözléseit s hízélgő bizalmaskodásait. Ha a gazda aztán olyan kegyeltje a sorsnak, hogy konyhája s neve jó hangzásu az irányadó napszámok körök előtt, akkor nem lehetetlen, hogy kérése meghallgatásra talál, azaz 70—80 kr napi-bér s bő élelmezés kilátásba helyezése mellett összetoborozhat néhány kapást, a kevésbbé szerencsés halandó nem kap semmi áron s mehet maga kapálni, ha ért hozzá. Szegény Sanyaru Vendel! hogy elfacsarodik majd a te böcsületes szived, ha meghallod milyen urak manapság a napszámok.

— Iparos ifjak nyári tancmulatsága. A bizonytalan időjárás mellett tisztességes sikerűnek mondható az a mulatság, mit az iparos ifjak egylete tartott meg e hó 12-én a sétaterén. Ez ifju egyesület különben minden törekvésével bebizonyítja, hogy életrevaló s ügyeit nagy lelkesedéssel intézi. A vasárnapi mulatságot festelen jó kedély jellemző, a minek következzése volt az is, hogy a táncból a pirkadó hajnal is látott valamit. A mulatság összes jövedelme 119 frt 60 kr volt. Jegyekből bejött 100 frt 10 kr, felülfizetésekből 19 frt 50 kr. Kiadás volt 73 frt 8 kr. Tiszta jövedelem 46 frt 52 kr. Felülfizettek: Korbuly Bálint 1 frt 50 kr; Bodola Lajos, Maksai Gábor, Horváth József, Hudelisz Mátysáné, Ince István, Sáska László, ifj. Sándor Miklós, Albrechtovics Alfréd, Dunai Albert 1—1 frt; Török Dániel, Deli Ödön, Wöhr Gyula, dr. Winkler Albert, Báldi Károly, Werner Ödön, Sombori Sándor, ifj. Cirner József, Zilzer Bpestról, Liptai István, Túzes Árpád, Király Béla, Bartlef József; 50—50 krt; Jakab Károly 40 krt, Fodor László 40 krt; Mátysán Lajos, Keresztes Pál, Juhó Rezső, Barut Sándor 30—30 krt; Balla Béla 20 krt, Halász József 20 krt; Both Albert 10 krt. Fogadja az áldozatkész közönség e helyen is a rendezőség köszönetét.

— Kimutatás. A balázsfalvi magyar műkedvelőknek 1892-ik évi június 14-én tartott nyári tancmulatságának jövedelméről: bevétel 72 frt 90 kr, kiadás 58 frt,

Az volt a terv, hogy az utrakész csapat nem azon a nyíláson távozik a bányából, a melyen bejöttünk, hanem a harmadik tárna alsó üregén, a holderekig ér a szabadba ömlő víz és a hol járni vagy őrt állni az újabb időkben nem szoktak.

Azzal váltam el Baikaliev-től, hogy az adott jelre magam is fölkelek s két fogoly tarsammal elkierem a menekülőket az üregig. A pihenés óráinak beállta után, a mikor az őrség egyetlen ott maradt tagját alvásközben meglepték, megkötözték, száját betömtek s őt magát egy lakatlan üregbe csukták, ovatosan elindultak a folyók az alsó nyílás felé. A néma csöndben csak a cseszőgő léptek zaja, egy-két letéphetetlen targonca nyirkorgása és a láncok sírása hangzott. Kerestem a menekülőket közt Baikaliev-et, de nem tudta ráakadni. Eközben elértek az alsó nyílást.

A csillagos éjszakából behullott egy-két holdsugár az üregbe s rég nem látott ezüstös fénye. ott reszkett a bányából kitoduló szennyes vizen. Halkan bucsut rebegtünk egymásnak és a távozók nekivágtak a víznek. Egy darebig tisztán láttam a hullámok felett tovasuhanó felső testüket, de a körvonalok mindinkább elhomályosultak s végre teljesen eltűntek a szemem előtt.

Megfordultam. Két társam közül csak az egyik maradt ott, a másikon nyilván erőt vett a szabadság vágya s a menekülőkkel utra kelt. Szorongó szívvel tértünk vissza üregeinkbe.

Mély csend honolt az egész alsó tárnában, mintha semmi sem történt volna. És a midőn fekvőhelyemhez jutottam, úgy éreztem, mintha a halál birodalma területé körülöttem. Egy lélek sem volt már a mi üregünkben kettőnkön kívül, mind elmenekülték.

Imádkoztam és könnyeztem sokáig, végre az álom elnyomott. Durva, nyers hangra ébredtem föl, a mely lekiáltott hozzánk. Kivánszorogtam és köszöntem, de az ő

40 kr, tisz monffy Altor, Gyárfás Lajos, Sink Bretter Mő Heiskovics kr; Grünroly, Schie Barnát, br bor, Pongr Zsombory erősz, Bur netünket. zottiság. — N ref. egyház a legsikerű len jó ked ves kötele mond egy de jegyeik 64 frt 70 36 frt 75 ket megvá Lajos (M. Fekete Ká dek), Ilyés vár), Pál Fogarasi J frt. Keresz nosné, Kre los Márton veszter Ga vich Jáczi Márton Fe nea György — Szivély sége áteng dező nevét — E közönség e leuma alka kerepesi-ut helyi-féle k és s ű l a célja az, letlenül az rosodnak, kezét elhel pillanat ala tőleg kifog be egy nyi legsebesebb mily bána a szükségh a lovak bár len pillana kat gyepölö mutatta az való alkalm

Utésekkal é a többi üre többi tagja Egy — mint ke a földön az a szájába g Háron nebbál azé negyedik n nekült tár őrség nehá közben elfo gaszi völgye Nem rekre. A n vastag desz Óimos végt mazottak, kiáltani bir Ez ig gyasztó jele kellett nézn „Probáljátol A me senki sem torturába b is megszab Egytő az akna fer temetőjében dentől, ami ban érkezett Menet szenvedni n

40 kr. tiszta jövedelem 14 frt 50 kr. Felülfizettek: Simonffy Alajos 1 frt 40 kr., Versényi Károly, Rozgonyi Viktor, Gyárfás Károly, Opris Valér, Szöllösi Samu Tornyai Lajos, Sinberger Salamon 1—1 frt. Wappler Ágoston, Bretter Mórné, Heisikovies Hermán, Heisikovies Jakab, Heisikovies Lipót, Welweirt Mórt, Krupsz Adolf 80—80 kr.; Grün Lajos, Dávid Elek, dr. Emmer, Schieszl Károly, Schieszl Viktor 60—60 kr.; Heinecz István, dr. Mendl Barnát, br. Bánffy Mihály, Nománczy Kristóf, Szakó Gábor, Pongrácz Gergely, id. Dániel Mihály, Pap Ferencz, Zsombory Sándor, Mendl Jakab, Turka Demeter, Rádes erás, Bunttu Győző 40—40 kr. Fogadják mély köszönetünket. Balászfalván 1892. június 23-án, a rendezőbizottság.

Nyilvános számadás és köszönet. A tövisi ev. ref. egyház keblitanácsa által f. hó 6-án rendezett majális a legsikerültebb egyike volt minden tekintetben. Fesztelesen jó kedv uralkodott mindvégig. — A rendezőség kedves kötelességet teljesít, a midőn nyilvánosan köszönetet mond egy a jelen volt — valamint a megem jelenhetők; de jegyeiket megváltó közönségnek. — Bevételeink volt: 64 frt 70 kr. Kiadás: 27 frt 95 kr. Tiszta jövedelem: 36 frt 75 kr. Ez alkalommal felül fizetni, avagy jegyeiket megváltani kegyeskedtek: Salamon Simon, Tyukodi Lajos (M.-Igenből), Glat József (B.-Boesárd) 2—2 frt. Fekete Károly (A.-Gald) 1 frt 50 kr. Sáros Ettele (Benedek), Ilyés István (Kozslárd), Fuchs Nándor (Gy.-Fehérvár), Pál László, Balogh János, Borza Jenő, Klein Mihály, Fogarasi János, Diemant Sámuel, Salamon Hermann 1—1 frt. Keresztési János 60 kr. Lóvi Aron, öz. Fodor Jánosné, Krengel Sándor (Megyerék), Haab József, Asztalos Márton, Jorend Sándor, Horváth László (Diód), Szilveszter Gameliel, Fried Leopold, Melicher József, Sflakovich Jácint, Bereczki János, Ratski Vilmos, Lustig V., Márton Ferenczné 50—50 kr. Bugán József 40 kr. Monca György 30 kr. Lukács Péter, X Y. N N 10—10 kr. — Szívvelyes köszönet Löwa Sámuel urnak is tánchelyisége átengedéséért. — Tövis, 1892. június 12-én. A rendező nevében: Nagy Lajos, egyházi gondnok.

Fontos találmány. Nagyszámú előkelő nézőközönség előtt mutatta be a hó 9-én a koronázás jubileuma alkalmából Zellerin Mátyas budapesti gyáros a külső kerepesi-uton levő üglet versenyterén a Zellerin-Vásárhelyi-féle szabadalmat képező pillanatra kifogókészülékét. A szerzőlött ügyes, elmés készüléknek a célja az, hogy a kocsi elé fogott lovakat, ha azok véletlenül az istrángból, vagy rudon túl kirugnak, megbokrosodnak, vagy elesnek, a kocsi bakjáról, sőt — a szerkezet elhelyezése szerint — a kocsi belsejéből is egy pillanat alatt az istrángból és a rudtól elszabadítani, illetőleg kifogni lehessen. Először is álló helyzetben mutatta be egy nyitott hintón, a szerkezetet, aztán meg a lovak legsebesebb vágatásakor produkálta, hogy a készülékkel mily bámulatos eredmény idézhető elő. Megmutta, hogy a szükséghez képest, miként lehet — tetszés szerint — a lovak bármelyikét, vagy egyszerűen mind a kettőt egyetlen pillanat alatt istángjától megszabadítani, sőt a lovakat gyeplőszáron tartva, azonnal a rudtól is kifogni. Bemutatta aztán a készüléknek a zárt hintó belsejében való alkalmazását, a mely arra az előfordulható esetre

utásekkel és rugásokkal fogadott. A foglyokat kihurcolták a többi üregéből s azokat is ütlegelni kezdték az órség többi tagjai.

Egy fordulónál megpillantottam Baikalievot, a ki — mint később beszélte — elaludt és itt maradt. Odább a földön az éjjeli ór holtteste fedt. . . A boldogtalan a szájába gyömöszölt rongyok miatt megfuladt.

Három napig kintoztak bennünket a legkegyetlenebbül azért, mert a szokást nem akadályoztuk meg. A negyedik napon különös zaj hangzott fel a tárnában: mekküült társainkat véresre verve hajította magaelőtt az órség néhány tagja. A szerencsétleneket a esendőrök utközben elfogták s erős fedezet alatt visszatoncolták Alagasi völgyébe.

Nem lehet azt elmondani, mi várt ezekre az emberekre. A nőkről is letéptek minden ruhadarabot s egy-egy vastag deszkához erősítették őket, hogy ne mozdulhassanak. Ómos végű, több águ ostorral ütötték a kirendelt alkalmazottak, míg a vér kifakadt a testükből és a mig egyet kiáltani bírtak. Akkor leoldozták a halálra kizottakat.

Ez így ment egy darabig mindennap és a vérágyasztó jeleneteket nekünk is a kik itt maradtunk, végig kellett néznünk. Az órség tagjai többször ránk kiáltottak: „Próbáljátok csak megszökni. Így jártok ti is!”

A menekültek közül már egy sem él; öt napon tul senki sem állotta ki a gyötrelmeket. Némelyek az első torturába behaltak; s ma a legerősebb négy utolsó férő is megszabadult a kínoktól örökre.

Egytől-egyig ott nyugosznak a jeltelen hullámsírban, az akna fenekén, az Alagasi alsó tárna foglyainak vén temetőjében. Mege szabadultak a láncától, a rabságtól, mindentől, ami fáj s helyeiket elfoglalták mások, a legujabban érkezett számozott karaván tagjai.

Mennyit ezenvedtek már ezek s mennyit fognak szenvedni még?!

szolgál, hogy a lovakat, ha netán a kocsi lélekjelenlétét elvesztené, a kocsi belsejében ülő is pillanat alatt kifoghassa. A készülék oly egyszerű, hogy azt bárki is első látásra működésbe hozhatja. A készülék bármely kocsin alkalmazható, amint láttuk is, hogy többek közt egy tűzoltó kocsi is felvont szerelve, a melytől a lovak a legsebesebb vágatás közben a tűzoltó parancsnok vezényszavára istrángjaiktól és a rudtól pillanat alatt megszabadultak. A lovak befogása azután ugyan ilyen gyorsasággal történt. A szabadalmazott készülékkel felszerelt kocsik semmiben sem különböznek a többiétől, mert a szerkezet magában a hámfában s a rud fejében van alkalmazva, s külsőleg észre nem vehető. A kitűnően sikerült kísérleteket a jelen volt közönség zajos tetszéssel és tapssal fogadta e általános volt az a vélemény, hogy a készülék alkalmazásával a kocsi utazókról számos előfordulható veszedelem el van hártva s ezért az a kocsi- és fogattalajdonosok részére nélkülözhetlen lesz.

A gazdasági és műszaki haladás iránt érdeklődő művelt közönség figyelmét felhívjuk a már 15 éve fennálló „Gazdasági Mérnök” e. közérdekű gazdasági és műszaki képes hetilapra, mely különösen a gazdasági gépezet és építéssel, a gazdasági és házi ipar, a vízszabályozás és talajjavítás, az építő és műipar, a gépészet és gyáripar, az electrotechnika, a forgalom és közlekedés, a találmányok és szabadalmak stb. körébe vágó cikkeivel és közleményeivel méltán kivívta a közönség érdeklődését. — A „Gazdasági Mérnök” megjelenik minden vasárnap gazdag és változatos tartalommal, lévén borítékban, diszesen kiállítva. — Szerkeszti és kiadja G o n d a B é l a műszaki tanácsos, műegyetemi m. tanár. Előfizetési ára egész évre: 12 frt, fél évre 6 frt, negyed évre 3 frt. — Az előfizetők ingyen kapják az „Gazdasági Mérnök” zsebnaptárát, a közhasznú adatok és tudnivalók gazdag gyűjteményével. Előfizetéseket meg ez év elejétől kezdve is elfogad a kiadóhivatal Budapest, IX. ker. Lónyai utca 11.

A nemzetközi forgalomban a levelező-lapok, nyomtatványok, áruminták és üzleti papírok körül beálló változások. A levelező-lapok, nyomtatványok és árumintákra nézve a belöldi forgalomban életbe lépett változások f. évi július hó 1-én a nemzetközi forgalomban is érvényt nyernek. E változások, beleértve az üzleti papírokra vonatkozókat, a nemzetközi forgalomra alkalmazva a következők: levelező-lapokra nézve ugyanaz, mint a belöldi forgalomban. Megengedtetik továbbá, hogy az iráshelyi közleményekre szánt oldalra hirdetési célokra szolgáló vagy más ábrák, valamint hirdetések nyomassanak. Fizetett válaszzsal ellátott levelező-lap válaszlappja akár a kibocsátó ország frankojegegyével, akár azon országéval bérmentesíthető, amelyben a válaszlapp postára adatik. Hogyha azonban utóbbi a kibocsátó ország frankojegegyével van ellátva, mint levelező-lap csakis ugyanezen országba küldhető vissza, máskülönben bérmentetlenül levél díja alá esik. Nyomatványokra nézve érvényt nyernek az életbeléptetett belöldi szabályok. Az áruminták kiterjedésére, valamint folyadék-áruminták csomagolására nézve ugyancsak a f. évi május és június 1-én életbeléptetett változások állanak be a nemzetközi forgalomban is, de a maximális súly 250 gramm marad; 250 grammig terjedő áruminták 50 grammonként 3 kr., minimumban 5 kr. díj mellett, csak a következő országokba küldhetők: Belgium, Bulgária, Franciaország, Görögország, Nagybritannia, Olaszország, Portugál, Románia, Svájc és Szerbiába. Élőmehék árumintaként csak a következő országokba küldhetők: Argentína, Brit-India, Bulgária, Canada, Congo, Egyesült-Államok, Franciaország, Honduras, Luxemburg, Németalföld, Németország, Norvégia, Olaszország, Svédország, Tunizsba. Üzleti papírok ugy az alak, kiterjedés és csomagolás, mint a megengedett iráshelyi közleményekre nézve ugyanezen szabályok alá esnek, mint a nyomtatványküldemények. A hirdetményes levelezőlapok — miután az első megrendelés megtörtént — már legközelebbi forgalomba kerülnek. Hogy a közönség tudomást szerezzen arról, hogy mely hivatalnál és meddig kaphatók ily levelezőlapok: a postahivatalok, mihelyt a levelezőlapokból készletet kapnak, értesítést függesztenek a hivatal azon helyén (ablakánál), ahol a postai értékekkel elárusítása történik, és ezen értesítést addig ott hagyják, mig ezen levelezőlapok készlete tart. A hirdetményes levelezőlapok a bel- és külföldre való levelezésre használhatóak. A hova azonban a levelezőlapok díja 5 kr., a hirdetményes levelezőlapon levő 2 kros bélyeg mellé még egy 3 kros bélyegyet kell felragasztani.

A legfontosabb kultúrnövénynek trágyaszükséglete. A legfontosabb kultúrnövénynek trágyaszükségletét illetőleg tájékoztatásul, de csakis e célból, nem pedig feltétlenül követendő zsinormértékül a következő pontokat állíthatjuk össze: 1. a kalászos növények (gabonafélék: buza, roza, árpa, zab) legnagyobb trágyaszükséglete 400 kgramm chilisalétrom, 400 kg. 20%-os szuperfoszfát, 200 kg. chlorkálium. Közép trágyaszükséglet 200 kg. chilisalétrom, 250 kg. 20%-os szuperfoszfát, 100 kg. chilisalétrom, 150 kg. 20%-os szuperfoszfát, 60 kg.

chlorkálium. A chilisalétrommal az őszi vetéseket tavasszal a vegetáció megindulásakor, tehát április közepétől kezdve trágyázzuk meg; a tavaszvetéseket tavaszkor trágyázhatjuk meg vele. 2. Heirefélék és hüvelyes vetemények (borsó, lencse, búkköny. bab stb.) 250 kg. 20%-os szuperfoszfát és 140—160 kg. chlorkálium; 3. gumós- és gyökérnövények (burgonya, takarmányrépa, múrok cikória.) a) burgonya: Legnagyobb trágyaszükséglete, 300 kg. chilisalétrom, 200 kg. 20%-os szuperfoszfát. Közép trágyaszükséglet: 225 kg. chilisalétrom, 150 kg. 20%-os szuperfoszfát. Legkisebb trágyaszükséglet 160 kg. chilisalétrom, 100 kg. 20%-os szuperfoszfát. b) Takarmányrépa: Legnagyobb trágyaszükséglet: 250 kg. chilisalétrom, 300 kg. 20%-os szuperfoszfát. Közép trágyaszükséglet: 200 kg. chilisalétrom, 250 kg. 20% os szuperfoszfát. Legkisebb trágyaszükséglet: 160 kg. chilisalétrom, 200 kg. 20% os szuperfoszfát. c) Murok és cikória: Legnagyobb trágyaszükséglet: 400 kg. chilisalétrom, 400 kg. szuperfoszfát. Közép trágyaszükséglet: 250 kg. chilisalétrom, 300 kg. 20%-os szuperfoszfát. Legkisebb trágyaszükséglet: 160 kg. chilisalétrom, 500 kg. 20% os szuperfoszfát. A kálisót nem szükséges közvetlenül a burgonyára, répa, múroka és cikóriára alkalmazni, hanem teljesen elérjük a célt, ha az előveteményeket megtrágyázzuk vele. 4. Olajvetemények (repe, mák, mustár stb.) 300—500 kg. chilisalétrom, 150—400 kg. 30%-os szuperfoszfát és 60—200 kg. chlorkálium. Az őszi repcét a vetés alkalmával, a neki szánt chilisalétromnak csak harmadrészevel trágyázzuk meg, a másik két harmadrészt márciusban adjuk neki fejtrágyaképpen. 5. Len és kender: Istálói trágyán kívül 150—300 kg. chilisalétrom, 200—300 kg. 20%-os szuperfoszfát, 400—600 kg. káinit. 6. Rétek: 800 kg. Thomasfoszfátisz. 600 kg. káinit. A szükséges nitrogénül egy látjuk el a réteket, hogy trágyával megöntözzük, vagy gypajporral hintjük be, melyből hektáronként 250 kg. szükséges. Külömben trágyal és gypajpor helyett ehilisalétromot is használhatunk, 100 grammot véve egy hektárra. A Thomasfoszfátiszletet és káinitot a tél folyamán bármikor alkalmazhatjuk a réteken, nemkülönben a trágyalé és gypajport is.

Csarnok.

Szózat.

Motto:

„Minden ember legyen ember
És magyar,
A kit e föld hord s egével
Betakar.”

Hazám, te földnek legszebb honja, te!
Ha képzetemben képed fölmerül,
Kimondhatatlan édes érzemény
Keletkezik szivemben itt belül.
Szivem' gyönyörnek árja futja át,
— Nem képezlek tenállad szebb hazát!

Mint rózsakert a pusztaság ölen,
— Szebb, gyönyörűbb nem lehetett az Éden —
Vagy mint szivem keblemnek közepén:
Ugy állsz te itt Európa közepében.
Szivem' gyönyörnek árja futja át,
— Nem képezlek tenállad szebb hazát!

S hogy hozzád méltó nép lakozzon itt
— A bölcs teremő ott fenn ugy akart:
Kinézte hát és elvezérelé
A szittya sikról ide a magyart.
Elgondolom — s szivem rá földobog,
Hogy én is itt lakom s magyar vagyok!

Egy ezredév repült azóta el,
Tíz század rakta itt le s hagyta itt
A fájdalom s örömek könnyeivel
Megöntözött anyai emlékeit.
Elgondolom — s szivem rá földobog,
Hogy én is itt lakom s magyar vagyok!

S kinek ne gyulna föl szive, lobogva
A honszerelmi hévnek lángiban,
Ha ilyen és egy hosszú ezredévnek
Emlékitől megszentelt honja van?
Elgondolom — s szivem rá földobog,
Hogy én is itt lakom s magyar vagyok!

Elnézem néha hosszan képzetemben,
Együtt e népet és e drága hont,
S reá szivemben megcsendül a hang,
A mit a nagy költőnek ajka mond:
„Kit hord e föld s egével betakar,
Az légyen ember és légyen magyar!”

"Közérdek"

Ember! szabad — s ne jámbor szolgánép,
A kit baromként más önkénye hajt —
Rablánca bár, de szolgálkúnék
Ki látott volna büszke és magyart?
S a mit szabadság vére öntözött,
Vajj! szolgaságot tűrhet-e a föld!?

Ember — s ne zsarnok, a ki elnyomott
Testvéreinek kegyetlen ostora —
Avagy, ki szolgaságot nem szeret,
Mást szolgál-lánca verni van joga?
S a mit jogérvét vére öntözött,
Vajj! zsarnokságot tűr-e a föld?!

Ember — s ne félnék, gyáva csürhenép,
A mely remegve buvik vész elől —
De férfi, kit, mert bátran tárja mellét,
A vész haragja félve elkerül!
Mit hős orozslán vére öntözött,
Vajj! gyáva nyulat tarthat-e a föld?!

S mit szerze drágán, megkeresztele
Magyar hazának, s aunyi századig
A hős magyar vér híven őrzte meg:
Magyar legyen e hon lakója mind!
A mit magyar vér annyit öntözött,
Tán nem lehet más birtoka e föld!?

Ugy alkotá a természet keze
E hont, hogy egy s dicső nép lakna rajt,
Ilyennek látta, nézte a világ
Tíz századon keresztül a magyart.
— E földhöz méltó lenni ha akar,
Kit hord e föld, az legyen mind magyar!

Magyar! — ki honját égve szereti,
Magyar, ki ősi példájára néz
S ha úgy kívánja tőle a haza,
Vért s életet gyönyörrel adni kész!
Mit aunyi henfi vére öntözött,
Élődi fajt csak nem tarthat e föld?!

Ember s magyar legyen ki itt lakik!
Ember! — megannyi tartó oszlopa
A honnak, és magyar! — kinek szive
Honért buzogni nem szűnik soha!
Hazám! ha ilyen ming, ki rajtad él,
Jöhet bátran a másik ezredév!!

Kállal István,
III. theol.

Irodalom.

A Pesti Hirlap, melyben Jókai Mór csak imént fejezte be Sárka róza címen írt egyik legszebb regényét, a jövő félévben ismét nagy, történelmi háttérű regényt fog közölni a koszorú író tollából. Azon kívül Mikszáth Kálmán is hosszabb elbeszélést ír, mely az országgyűlés nyári szünetelése alatt fog megjelenni. Hogy e két legelsőrangú író mellé, — kik a Pesti Hirlap rendes munkatársai — a legkedveltebb tárcák sorakoznak: azt a magyar lapolvasó közönség jól tudja. Az ily lap, mely legzavartabb és változatosabb tartalmánál fogva s mert nagy sulyt fektet a mulattató közleményekre, ma már elismerten a legkedveltebb magyar napilap, valóban nem szorul sok ajánlatra. Inkább csak egyszerűen emlékeztetése kívántuk hozni a lapjartató közönségnek, hogy a Pesti Hirlap immár két esztendő óta fényes kiállítású nagy képes naptárral kedveskedik karácsonyi ajándéku összes előfizetőinek s mint a szerkesztőség velünk közli, a jövő évre készülő naptár sok tekintetben felül fogja múlni az eddigieket is s egyebek közt a lap összes munkatársainak arcképeit is hozni fogja. Ezzel a kedvezménnyel a Pesti Hirlap ma egyedül áll a lapok között. S bár tartalma is legzavartabb (mert hétköznap többször 20, vasár- és ünnepnapokon 28-32-40 oldalon jelenik meg) előfizetési ára a nagy lapokénál jóval jutányosabb: negyedévre 3 frt 50 kr, egy évre 7 frt 20 kr, mely a Pesti Hirlap kiadóhivatalába küldendő (Budapest, nádor-utca 7.) honnan egy levelezőlapon nyilváníttott óhajra barkinek ingyen és bérmentve egész hétig mutatóvány-számokat is küldenek.

Mit lehet egy jó lapról kívánni? Az ma már nem elég, ha egy lap gyors és pontos értesüléseket közöl a világ minden tájáról. Lehetnek benne a legfrissebb hírek minden országból, tarthat külön levelezőket: Párisban, Londonban, Berlinben, Pétervárt, Rómában és egyebütt, ezzel még csak azt éri el (de csak ha levelezői az illető kormányfővel és politikusokkal összekötésben állanak) hogy naponként megváratozhatják magának nemcsak azt, a mi történt, hanem azt is, a mi valószínűleg történni fog. Ma határozottan békés a kilátások, de a keleti kérdés minden pillanatban zavarral fenyeget; Konstantinápoly, Sófia, Bukarest, Belgrád sőt még Csetinye is megannyi gyújtópontja egy aknának, melytől egész Európa föllobbanhat. Egész gyönyörűsége, de gyakran bosszúsága is az a gyakorlati államférfiaknak, ha tapasztalják, hogy van egy lap, melynek találatkony eszű tudósítói néha a legrejtettebb dolgokat kifürkészik. E lapnak igen kitünők belső hírforrásai is, a hazai politikáról egy lap sem nyújt oly kimerítő tudósításokat; parlamentári tudósításai meg éppen mintaszerűek. Azután az a sok regény, ama sok jeles szakíró, színmű- és könyvbírói cikkei, tanulmányai, melyeket közöl, mind meglepheti az olvasók ezreit, de manapság egy igazi jó lapról mind-ezeknél többet kívánnak. Mai nap minden embernek fontos érdekei vannak az üzleti élet terén, s egy jó lap első kötelessége, hogy ebben a tekintetben teljesen megbízható tanácsadó legyen. Politika és szép-irodalom igen jó szórakoztatója a művelt embernek, a férj, a nő és a serdült gyermekek mind megtalálják mulatságukat benne, de mit ér az olyan háziabárát, a ki mindig csak mulattat benünket, de soha egy okos tanácsal nem tud szolgálni, ha hozzáfordulunk? Egy igazán jó lapnak e kettős feladatát megvalósítva csak egyetlen egy

lapnál tapasztaljuk, az Egyetértés-nél, mely különben terjedelménél fogva erre ugyszólván egyedül alkalmas is. Mert ahoz bizony nagy papiroszükséglet szükséges, hogy előbb adjunk egy óriási lapot a közönség mulattatására, aztán adjunk egy másik, még nagyobb lapot a közönség anyagi érdekeinek támogatására. Mert a hány foglalkozási ember van egy lap olvasói közt, annyi különböző érdeküket kell kiszolgálni. A kereskedő, a földelátogató, a bankár, a kövnytulajdonos, a sorsjegyvásárló, az a sok száz és százféle gyáros, iparos, üzlet-tulajdonos és gazdálkodó, az nemcsak azt akarja tudni, hogy az értékpapirosoknak, meg a nyersanyagoknak és készítményeknek mi az árak, hanem azt is, hogy hol lehet olcsón vásárolni és hol lehet valamit lehető legjobb áron értékesíteni? És ezt nem képes semmiféle lap sem nyújtani, legyen még oly jól is szerkesztve, ha mindjárt százezreket áldoznak is tartalma emelésére, ha csak nincsen abban a szerencsés helyzetben, mint az „Egyetértés”, melyet a hazai üzleti világ a magyar kereskedelem vezérlapjává tett, és a hirdetések egész özönével keres föl. Az üzletemberek az Egyetértés-t tekintik annak a közegnek, mely köztük az érintkezést, ha szükség van rá, legsikeresebben közvetíteni képes a hirdetései által. Kinek hirdetni valója van, az Egyetértés-t keres föl, mert tudja, hogy 23,000, a legvagyonosabb osztályhoz tartozó előfizetőhöz fog szólni; a ki pedig azon gondolkodik, hogy melyik lapra fizessen elő? az ismét csak az Egyetértés-t választja, mert jól tudja, hogy e lap az ő anyagi érdekeit nemcsak megvédelmezheti, hanem ha tájékozását belőle meríti, mint üzletember okvetlenül boldogulni is fog. Ezt minden jó lapról meg lehet kívánni, elérni azonban csak az Egyetértés által lehet.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Fekete fehér és színes selymeket mé-
terenkint 45 krtól 16 frt 65 krig sima és mintázott mintegy
240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megren-
delt egyes öltönyökre, vagy végekben is postabér és vámmente-
sen HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára
ZÜRICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett
levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (1)

241. szám
1892.

Arverési hirdetmény.

Alólrít kiküldött végrehajto az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíró-
ság 2884/1891. számú végzése által Pintea Juon végrehajto javára
M.-sz.-imrei lakos Popa Kulicza ellen 150 frt tőke, ennek 1888. év
augusztus hó 6. napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes
járuléakai követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtas alkalmával
bíróilag foglalt és 762 frt 50 krra becsült ökrök, ökörborony, ökr-
szekér, lószekér, széna, sarjuszalma, eke, borona, malaczkok, kőca-
dizsnó, 100 véka tiszta búzából álló ingóságok nyilvános árverés
utján eladandók.

Mely árverésnek az 1852/1892. sz. kiküldést rendelő végzés
folytán a helyszínen vagyis M.-sz.-Imreán az előjáróság házában leendő
eszközletere 1892. év július hó 14-ik napjának d. e. 10 órája
határidőül kitétik és ahoz a venni szándékozók ezenel oly meg-
jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen,
az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becs-
áron alól is eladandó fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t.-cz. 106.
§-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Nagyenyeden 1892. június hó 18-napján.
GAJZÁGÓ SIMON,
kir. bírósági végrehajto.

Nagyon szilárd szivattyu!
Nechvile testvérek Bécs, V. I. Ziegelofen-utca 1.
Legmagasabb kitüntetés:
●● díszokmány, ●●
mező- és erdő gazdasági kiál-
lítás Bécsben, 1890.
Díszokmány
Mistelbach, 1891.
—○ Jutalom-díj —
Gr.-Schweinbart, 1891.
Legmagasabb kitüntetés:
Görz, 1891.
Első állami jutalom-díj.
9 arany
és
ezüst érem.
Peronospora-szölőfecskendő
Patent Austria,
Rendszer: os. és kir. mezőgazdasági társaság, Bécsben.
Egyedüli képviselőség és raktár Erdélyben
OBERTH FRIGYESNÉL, MEDGYESEN.
BISZTRITSÁNY LAJOSNÁL NAGYENYEDEN.
Az összes fecskendők részputtonnal vannak ellátva és választás szerint ugyanezen
áron Ausztria- vagy Svájci-elosztókkal (Zerstäuber) kaphatók. — Teljes készülek ára Med-
gyesen helyben: Ausztria- vagy Svájci elosztóval 18 frt. Nagy-Enyeden 18 frt 50 kr. —
Minden készülékhez használati utasítás van mellékelve. — A készülékek ládába pakolók s
postán is szállíthatók. A pakolás mindenkori ingyen történik. — Részletfizetések vagy szüret
utáni fizetések engedélyezhetők. — Részgályot legjobb minőségben és jutányos áron mindig
készletben tartunk. — Készületek kaphatók még Nagy-Enyeden: Bisztritsány Lajosnál.
Nendrich Pál raktárjában Gyulafehérvárt, Bauman Józsefnél Szász Sebesen Caspari J. L. nél
Berethalmon, Fleischer testvéreknél Beszterczen, Hammer Józsefnél Nagy Sinken, Schwarz W.
M.-nél Érsebétvárosban, Teutsch B. Józsefnél Segesvárt, Wachner Traugottnál Szász-Régenben.
Nagyon szilárd szivattyu!

Melyik lapra fizessünk elő?
Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az 26-52
„Egyetértés”
A mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból
származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok
gazdag tartalma tették népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „EGYETÉRTÉS” olvasói értesülhetnek első
sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrejtettebb, tárgyilagos hírt tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Bármely
párthoz tartozók is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltetik. Ez az óriási terjedelmű lap egy-
szere két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert naponként megtalálja benne a család, a hölgyvilág a maga szép-
irodalmi olvasmányát a világirodalom legkifünőbb írónak legújabb r-gényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb írótól, di-
vat tudósítást Párisból stb., ugy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek e rovatával a versenyt kiállthatá
S ezzel szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbiztóság, ko-
molyaság és jólétszültség tekintetében utólrhetetlenek van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés”-nek,
hogy az események ösmertése körül soha semminemű tekintetből sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független
lap fölötté áll minden pártérdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési
tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerzets meg a közelismerést, mely abban nyil-
vánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket.
Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdalközönség, az
iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés”, kereskedelmi s földesdi tudósításainak bő-
ségével a többi lapok már fel sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évizad óta tudja már,
hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetlenné vált,
mint a hazai kereskedelmi-, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezér lapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés” a
legjobb informál Magyarországon.
A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közöltt bő tudósításokon kívül végre csak
az „Egyetértés”, 3 speciális rovatát említni meg, melyek országos hírré tettek azek az Irodalom, a Tanügy és a Me-
zőgazdaság melyek mindegyike egy-egy szakapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és
hitelesen akar értesülni, fizessen elő az
„EGYETÉRTÉS”-re,
melynek előfizetési ára: egy óra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyet-
értés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatóvány-számokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld.
Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó-
tulajdonosa:
CSÁVOLSKY LAJOS.
Datsinház-utca 1. szám.
(Az operaházzal szemben.)

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden 1892.